

## **Община Монтана**

### **Как моята Община изпълни Общинската програма за енергийна ефективност за 2006 год.**

#### **СЪСТОЯНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО**

Община Монтана има детайлно разработена и регулярно актуализирана Програма по енергийна ефективност за периода 2005 – 2007 год. Програмата по енергийна ефективност се осъществява стриктно, съгласно предвидените мерки и период на изпълнение. За разработването на Програмата, през 2004 г. се сформира Звено от трима общински експерти, което след задълбочения анализ на направените разходи за предходните три години на електрическа и топлинна енергия на всичките общински звена, подготви проектопредложения за Програма за енергийна ефективност и Програма за възобновяеми енергийни източници за периода 2005 – 2007 г. Задължение на Звеното след разработването на Програмите е да актуализира данните за консумираната електрическа и топлинна енергия през плановия период, да подготвя проектите на Община Монтана по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, както и да подготвя отчетите за изпълнените проекти и спестеното количество енергия. В своята дейност Звеното се подпомага от всичките дирекции на общинска администрация. Това налага непрекъснатото обучение на служители на Община Монтана, включително ръководители и експерти, по различни въпроси, свързани с изпълнението на Програмата по енергийна ефективност 2005 – 2007 г.

В град Монтана почти всичките сгради, общинска собственост имат връзка с централната газопреносна система и на практика основният разход идва от изразходваната топлинна енергия. За да се идентифицират нуждите от проекти по енергийна ефективност, при подготовката на Програмата по енергийна ефективност, бяха взети данните за последните три години за консумираната топлинна енергия от официалните Протоколи, подписвани регулярно от Община Монтана и фирма “Монтана газ” АД. Освен това, бяха изискани официалните данни за изразходваната енергия през последните три години от всички електромери, обслужващи общинските звена. След обработката на събраните данни, за целева група на Програмата, чиито нужди ще могат да бъдат задоволени от относително ограничения към онзи момент бюджет на Община Монтана, беше определена “Училища в град Монтана”. По времето на подготовка на Програмата по енергийна ефективност през 2004 г. бюджетът на Община Монтана беше 14 498 827 лв. и, на практика, не се изпълняваха проекти по енергийна ефективност. Като друга стратегическа мярка към Програмата по енергийна ефективност стартира и текуща подмяна и доизграждане на съществуващите улични системи с енергоспестяващо осветление. Двете Програми – за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, бяха детайлно обсъждани във всичките Комисии към Общински съвет, Монтана, след което бяха официално приети с пълно мнозинство. Към Програмата по енергийна ефективност на Община Монтана има разработени и също регулярно актуализирани Целеви Програми за всяка една от годините на плановия период. Те съдържат приложения с количествено-стойностни сметки за конкретни проекти за всяка една от годините в плановия период, включително и за 2006 г.

#### **ФИНАНСОВО И ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА**

В гласувания от Общински съвет бюджет за 2006 г. са заложили целеви средства от 190 000 лв. за изпълнение на Програмата по енергийна ефективност за 2006 г., които съставляват 1,06 % от общият бюджет от 17 795 000 лв. и 7,5 % от всичките капиталови разходи от 2 544 685 лв. за тази година. Освен това, в бюджета бяха заложили и пари за енергийни обследвания за сградите на

три училища в град Монтана, които са включени в Целевата Програма за енергийна ефективност за 2006 г. Въвеждането на енергоспестяващите мерки, предвидени в енергийните анализи на две от тях беше финансирано от Министерство на образованието и науката по спечелени от Община Монтана проекти. Предвидените мерки в енергийното обследване за третото училище се въведоха чрез ЕСКО дружество, чиято процедура беше иницирана с Решение на Общински съвет, Монтана и се проведе по Закон за обществените поръчки. Извън общинския бюджет бяха финансирани и енергийни обследвания за две сгради над 1000 кв.м. полезна площ чрез Агенция за енергийна ефективност и спечелен проект пред МРРБ. По друг, също спечелен пред МРРБ проект, Община Монтана подготви пълните технически проекти за енергоспестяващи осветителни системи на град Монтана и 23-те села на Община Монтана.

Отдел «Устойчиво развитие и европейска интеграция» на Община Монтана отговаря за подготовката на общинските проекти за кандидатстване пред национални и международни донори. В този отдел е и Председателят на Звеното по енергийна ефективност, което има текущи задължения по изпълнението на Програмата по енергийна ефективност. За да бъде максимално оперативна работата по изпълнението на Програма за енергийна ефективност, всяка година се актуализира базата данни за енергопотреблението на общинските звена за предходната година. На практика, ако няма налична актуална информация за енергопотреблението, е невъзможна подготовката на проектопредложение в областта на енергийната ефективност в оперативни срокове, както е и невъзможна подготовката на регулярни отчети за консумацията на енергия от всяко звено на Община Монтана. Базата данни на сградите на общинските звена съдържа информация за периода 2002-2006 г., включително, за консумацията на електрическа и топлинна енергия. Предвид многото сгради, собственост на Община Монтана, включително и такива, които са собственост на различни юридически лица, се обработват всичките сгради над 1000 кв.м, както и тези, които са публична общинска собственост – детски градини, училища, детски ясли, културни институции и др. По този начин се контролира своевременно консумацията на енергия и се предвиждат мерките за конкретното общинско звено, които могат да бъдат финансирани чрез общински бюджет или външен донор. Освен това, след като се направи сравнителен анализ с предходна година за същия период, текущите проблеми, във връзка с повишената консумация на топлинна или електрическа енергия, се отстраняват своевременно – проблем с отоплителната инсталация, грешно отчитащ електромер и т.н.

## **РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ**

Направените икономии на енергия и средства за 2006 г. от въвеждането на енергоспестяващи мерки в училищата е средно 30 %. Направените енергийни анализи съвпадат еднозначно с реалното състояние в сградите на повишен общ комфорт и постигната средна равномерна температура съгласно норматив във всичките кабинети на училищата. Подмяната с енергоспестяващо на уличното осветление доведе до запазването на разходите сравнено между 2005 и 2006 г., като са поставени нови 400 осветителни енергоспестяващи тела на неосветени до момента места и са подменени 400 съществували енергоемки с енергоспестяващи. Това доведе до подобряване на общата осветеност в град Монтана и 23-те села на Община Монтана.

Сградите, за които бяха финансирани енергийните обследвания от общинския бюджет, са целеви обекти в Програмата по енергийна ефективност за 2006 г. и са избрани на базата на обстояния анализ на енергопотреблението в тях, от една страна, и броя на крайните бенефициенти, които ще се възползват най-много от изпълнението на проект по енергийна ефективност. Друг важен елемент за избора на сграда е потенциалното бъдеще на тази сграда, т.е. дали в следващите пет години, което е приблизителният срок на откупуване на инвестицията, ще има нужда тази сграда да бъде публична общинска собственост. На практика, енергийните обследвания, финансирани от общинския бюджет, са подкрепени и с Решения на Общински съвет, Монтана – Решението, с което е приета Програмата за енергийна ефективност 2007-2013 и другите, с които

се приема подготовения проектобюджет на Община Монтана за всяка година. Предвидените мерки в трите енергийни обследвания, финансирани от общинския бюджет бяха напълно осъществени през 2006 г. – за две от училищата чрез спечелени проекти от МОН и за едно чрез ЕСКО дружество. На тези сгради предстои процедура на сертифициране, съгласно Закон за енергийна ефективност.

Специализираните фирми за енергийни обследвания бяха избрани след експертно обсъждане на техния капацитет и проверка дали са оторизирани да осъществяват тази дейност през Агенция за енергийна ефективност. До момента, Община Монтана е възлагала изготвянето на енергийни анализи на три специализирани фирми и няма абсолютно никакви забележки по изпълнението на обследванията. Дори напротив, изказваме своята благодарност за стриктното изпълнение на поетите ангажименти по договор, за изработването на анализите в оперативни срокове и за точността на предвиденото в самите обследвания.

2006 г. беше изключително ползотворна за Община Монтана по отношение на изпълнени проекти по енергийна ефективност, дори извън Целевата Програма. Успешно изпълнените проекти по енергийна ефективност през 2005 г. насърчиха още повече позитивното отношение към такъв тип проекти от страна на цялата администрация и Общински съвет, Монтана. Всичко това мобилизира усилията и предизвика всеобща подкрепа за проектите по енергийна ефективност през 2006 г., което, в крайна сметка, доведе до отлични резултати. Стратегията на Община Монтана за изпълнение на проекти по енергийна ефективност през 2006 г. касаше не само реалното въвеждане на енергоспестяващи мерки, но и подготовката на самите енергийни анализи, технически проекти и др. документация за проекти, подлежащи на изпълнение както през 2007, така и след 2007 г., респективно след плановия период на действащата Програма по енергийна ефективност 2005–2007 г. Наличието на необходимите технически проекти и енергийни и др. анализи ще позволи на Община Монтана да кандидатства по Оперативна програма “Регионално развитие” и да усвоява пари от Структурни фондове за проекти по енергийна ефективност. Най-важните проекти, кореспондиращи с Програмата по енергийна ефективност, изпълнени през 2006 г. са:

- Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда на III и IV ОУ, Монтана. **Проектът е включен в Целева Програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана и е подкрепен с Решение на Общински съвет, Монтана. Финансиран е чрез ЕСКО дружество със срок на изплащане от 7 години на стойност 470 000 лв.**

- Подмяна на тела от съществуващи улични осветителни системи с енергоспестяващи и доизграждане на енергоефективни такива на територията на Община Монтана – поставени 800 тела на стойност 80 000 лв. **Проектът е включен в Целева Програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана и е финансиран изцяло от общински бюджет.**

- Изграждане на система за радиоуправление на уличното осветление с покритие върху целия град Монтана на стойност 30 000 лв. Този иновативен проект реално позволява изключителна ефективност, по отношение контрола върху осветеността на град Монтана през различните сезони. Проектът е финансиран изцяло от общински бюджет.

- Изграждане на връзка с централната газопрееносна мрежа и реконструкция на отоплителната инсталация на сградите в Спортен комплекс “Огоста”; изграждане на система за лъчисто отопление в Спортната зала - всичко на стойност 80 000 лв., финансирано от общински бюджет от преходния остатък за 2006 г.

- Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда II СОУ, Монтана на стойност 145 000 лв., финансирани от Министерство на образованието и науката и общински бюджет. **Проектът е включен в Целева Програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана.**

■ Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда IX СОУ, Монтана на стойност 134 000 лв., финансирани от Министерство на образованието и науката и общински бюджет. **Проектът е включен в Целева Програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана.**

■ Въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда на Младежки дом, Монтана на стойност 68 000 лв., финансирано от UNDP, Програма “Красива България” и общински бюджет. Проектът е подкрепен с Решение на Общински съвет, Монтана.

■ Изработване на енергиен анализ на сграда над 1000 кв.м. полезна площ - “Общински медицински център” ЕООД, Монтана на стойност 10 000 лв., финансирано от Агенция по енергийна ефективност

■ Изработване на енергиен анализ на сграда над 1000 кв.м. полезна площ - “Стоматологичен център №1”, Монтана, финансирано от МРРБ.

■ Изработване на технически проекти за енергоефективни улични осветителни системи на гр. Монтана и населените места на Община Монтана на стойност 20 000 лв., финансирано от МРРБ. Проектът е изключително важен за Община Монтана, не само от гледна точка на енергийната ефективност, но и защото решава напълно регулярно възникващите проблеми във връзка със собствеността на уличните стълбове от “Електроразпределение” АД, Плевен.

■ Поставяне на топлоизолация на външни стени на физкултурен салон към ПМГ и ГПЧЕ, финансирано от “Красива България” и общински бюджет. Проектът е подкрепен с Решение на Общински съвет, Монтана.

■ Изработване на проект за “Изграждане на отоплителна инсталация и връзка към централната газопреносна мрежа” за общинска сграда, в която се намират две социални общински звена, финансирано от МРРБ

■ Изработване на проект за “Изграждане на вътрешна вентилационна система на Дом за хора с физически увреждания в Горна Вереница”, финансирано от МРРБ.

В заключение може да се обобщи, че освен всичките предвидени проекти в Целевата Програма по енергийна ефективност за 2006 г., Община Монтана изпълни още 9 важни проекти в тази област извън самата Програма. Общата стойност на изпълнените проекти, включени в Целевата Програма по енергийна ефективност за 2006 г. е 859 000 лв., от които 580 000 лв. са осигурени от общински бюджет. Проектите, които не са включени в Целева Програма по енергийна ефективност за 2006 г. са или спечелени чрез външно финансиране, или финансирани от бюджетния излишък в края на 2006 г. Те са на стойност 236 000 лв. Общата стойност на изпълнените проекти в областта на енергийната ефективност е 1 095 000 лв. За всеки един от изпълнените проекти по енергийна ефективност Община Монтана провежда целенасочена информационна кампания – пресконференции, подготвяне на презентации, предоставяне на консултации от страна на общинското Звено по енергийна ефективност със заинтересовани лица от местната общност и др. Само осъзнаването на значимостта и прилагането на практика от страна на цялото българско общество на твърдата политика на енергоспестяване ще доведе до реално изпълнение на националния приоритет за развитие на енергийния сектор. Така всички заедно ще допринесем за осъществяването на поетите ангажменти в тази област от страна на Република България, следвайки Кохезионната политика на Европейския съюз за периода 2007–2013 г. и свързаните с това Лисабонска стратегия, Директиви за енергийна ефективност и национални стратегии, програми и закони.